

URGENT

Aan : Fractieleden alle politieke partijen 8 gemeentes van Parkstad-Limburg.

Betreft : Zonnepanelenproject Parkstad-Limburg

Datum : 20 september 2016

Geachte heer/mevrouw,

Graag willen wij om uw aandacht vragen voor enkele prangende vragen en opmerkingen omtrent het project 'Zonnepanelen voor de burgers van de acht gemeentes die deel uitmaken van de stadsregio Parkstad-Limburg'.

Deze brief met bijlagen wordt u gestuurd door New Energy Systems uit Schimmert en Hesi Installatietechniek uit Heerlen (beiden eveneens behorende tot de stadsregio Parkstad-Limburg) plus 9 regionale bedrijven uit de solarbranche die zich solidair verklaren en de standpunten en zienswijze zoals in deze brief geformuleerd onderschrijven. New Energy Systems en Hesi Installatietechniek treden in deze als woordvoerder op voor de genoemde bedrijven in **bijlage 1**.

Waarom sturen wij u deze brief?

Op 16 september jl. is bekend gemaakt dat Volta Limburg/Essent als serviceprovider zonnepanelen voor ca. 7.250 huishoudens in de Parkstadgemeentes de aanbesteding heeft gewonnen. Daarmee is het Parkstadproject voor zover bekend een van de grootste zonnepanelenprojecten voor particulieren in Nederland. Eerder won Volta Limburg/Essent al de aanbestedingen voor de zonnepanelenprojecten in de gemeente Landgraaf en de gemeente Eijsden-Margraten.

Volta Limburg/Essent kan de rol van serviceprovider namens de acht Parkstadgemeentes echter nu nog niet gaan vervullen. Eerst zal er in de acht afzonderlijke gemeentes daartoe een besluit moeten worden genomen.

Als lokale ondernemers in de solarbranche maken wij ons ernstig zorgen om ons bestaansrecht op de lokale zonnepanelenmarkt. Wij vragen ons af of u wel op de hoogte bent van de aanzienlijke negatieve bijwerkingen van dit gemeentelijke project en of u als lid van de coalitie- of oppositiepartij wel correct en volledig geïnformeerd bent. Graag maken wij u deelgenoot van onze ervaringen met en onze zienswijze op de gemeentelijke zonnepanelenprojecten.

Wij vragen u om onze noodkreet serieus te nemen en doen een dringend beroep op u om hierover in debat te gaan binnen uw raadsvergadering. Ook vragen wij u om onze standpunten in uw afwegingen te betrekken, voorafgaand aan het besluit dat nog in uw gemeenteraad zal moeten worden genomen.

Vooropgesteld merken wij op dat wij het initiatief van de stadregio Parkstad-Limburg, om de verduurzaming van onze regio een flinke impuls te geven, ten zeerste toejuichen. Ook wij, de lokale ondernemers in de solarbranche, zijn (dagelijks) met deze missie bezig. De wijze echter waarop deze gemeentelijke projecten in Landgraaf, Eijsden-Margraten en nu ook de gehele Parkstad-regio worden uitgerold, baart ons ernstige zorgen. Wij zijn van mening dat het zonnepanelenproject Parkstad-Limburg, zowel wat betreft haar doelstelling, de uitvoering én de gevolgen voor de ondernemingen in de solarbranche en de burgers, de toets der kritiek niet kan doorstaan. Wij lichten dat toe.

I. Het Parkstadproject schaadt de belangen van de lokale ondernemers

Bij de genoemde projecten in de verschillende gemeentes en nu ook de Parkstad-regio wordt door de projectgroep op basis van een openbare aanbesteding één voorkeurleverancier (Volta Limburg/Essent) geselecteerd, die aan alle geïnteresseerde burgers een aanbod mag doen en (in combinatie met een lening van de gemeente) vervolgens aan de desbetreffende burgers de zonnepanelen mag leveren.

De geïnteresseerde burgers hebben zich bij hun gemeente al kunnen inschrijven voor deelname aan het project. Tevens worden in het najaar informatieavonden door de gemeente georganiseerd voor geïnteresseerde burgers. De gemeente werft op deze informatieavonden derhalve de klanten voor Volta Limburg/Essent. Concurrerende bedrijven uit de regio beschikken niet over de gegevens van deze geïnteresseerde burgers en kunnen hen dientengevolge niet bereiken, tenzij de betreffende burger zich zelf bij een van ons meldt voor een offerte.

Als de geïnteresseerde burger zich al bij ons zou melden voor een offerte, dan komen deze burgers vervolgens niet in aanmerking voor de lening van de gemeente, omdat de zonnepanelen niet bij Volta Limburg/Essent worden gekocht.

Dat is volgens ons koppelverkoop en gedwongen winkelnering. Zo ontstaat er een ongelijk speelveld voor de commerciële bedrijven in de solarbranche. Dat zijn vele tientallen bedrijven en bedrijfjes in de regio, die hun dagelijkse boterham verdienen met de aanleg van zonnepanelen en zo voor lokale werkgelegenheid zorgen. Bij New Energy Systems en Hesi Installatietechniek alleen al zijn respectievelijk 30 en 50 Zuid-Limburgse gezinnen afhankelijk van opdrachten van de burgers uit de regio (Zuid-) Limburg.

Nagenoeg alle burgers die 'in de markt zijn' voor het aanschaffen van zonnepanelen worden op die wijze door het gemeentelijke project bij de concurrentie weg gehouden. Onze bedrijven merken nu al een significante afname van opdrachten in de gemeentes waar deze zonnepanelenprojecten lopen. In de gehele Parkstad regio is op dit moment een 'kopersstaking' gaande. Burgers die interesse hebben in zonnepanelen, wachten op het project van Parkstad. Parkstad brengt dit met veel 'succes getoeter' naar buiten, door bijvoorbeeld te melden dat zich reeds 2.500 burgers hebben aangemeld voor het project (zie derde nieuwsbrief van september 2016). Wij stellen vast dat onze omzetten daardoor pijlsnel dalen!

In diverse gemeentes werd in raadsvergaderingen gesproken over het creëren van regionale werkgelegenheid door de uitrol van deze projecten, en daarmee lijkt ook dat punt afgevinkt. Wij stellen echter vast dat van toenemende werkgelegenheid bij onze bedrijven in ieder geval tot op heden geen sprake is. Integendeel; ons voortbestaan is in gevaar. Een vaak gehoorde opmerking is dat de lokale solar bedrijven toch voor de serviceprovider aan de slag kunnen gaan, Volta Limburg/Essent dus. Maar kunt u zich voorstellen dat een ondernemer niet voor de concurrent aan de slag wil? Bovendien zoekt Volta Limburg/Essent vooral 'handjes' tegen een zo laag mogelijk tarief, waar de gemiddelde zonnepaneleninstallateur ook adviseurs, engineers, onderhoudsmedewerkers en administratieve krachten in dienst heeft. Een en ander lijkt eenvoudig, maar dat is het dus niet!

Wij vragen ons af waarom de (lokale) overheid meent om via serviceprovider Volta Limburg/Essent burgers aan de zonnepanelen te moeten helpen, waardoor de vrije markt behoorlijk wordt verstoord. Is dit een taak van de overheid?

Het kan immers ook anders.

Stimulatie (subsidies), facilitering (leningen) en voorlichting van de burgers door de overheid inzake de noodzakelijke energietransitie is zeer welkom. Dat is bovendien een effectieve manier om burgers ertoe te bewegen om zonnepanelen aan te schaffen om zo de gewenste verduurzaming van de regio te bereiken, zónder dat de concurrentie in het geding komt. Kortom het verduurzamingsdoel kan ook bereikt worden via een andere weg dan een openbare aanbesteding met één gelukkige winnaar, waarbij de lokale solarbranche niet buitenspel wordt gezet, maar juist ook de kans wordt geboden om betrokken te worden bij deze energietransitie.

II Het Parkstadproject dient niet het belang van de burger

Het zonnepanelenproject maakt kortom slachtoffers onder de lokale ondernemingen in de solarbranche. Daarnaast zijn echter ook de belangen van de burgers in het geding.

Ontbrekende BKR-toets

Het begint al bij de leningen die aan de burgers worden verstrekt voor de aanschaf van de zonnepanelen.

Wie in Nederland krediet verstrekt aan burgers (consumenten), dient zich aan de strikte regelgeving van de Wet op het Financieel Toezicht (Wft) te houden. Kredietverstrekkers dienen over een vergunning te beschikken wanneer krediet aan consumenten wordt verstrekt en staan bovendien onder toezicht van de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Een BKR-toets van de burger is bij kredietverstrekking verplicht en geen overbodige luxe.

De tot Parkstad-Limburg behorende gemeenten zullen bij het verstrekken van de lening echter géén BKR-toets toepassen.

Dit betekent niet alleen dat de serviceprovider Volta Limburg/Essent een aanzienlijk debiteurenrisico zal moeten incalculeren (dat wordt doorberekend aan de burger!), maar ook dat burgers er (te) gemakkelijk toe zullen overgaan om een lening aan te gaan bij een door Parkstad-Limburg behorende gemeente om de zonnepanelen aan te schaffen, hoewel dit mogelijk de financiële draagkracht van deze burgers te boven gaat. Een BKR-toets heeft niet alleen tot doel om de kredietverstrekker (de gemeentes in deze) te informeren over de financiële situatie van de betreffende burger, maar dient tevens als bescherming van die burger tegen het aangaan van te veel schulden.

Wij hebben de financiële constructie van Parkstad-Limburg op eigen kosten laten toetsen door Mr. Jonneke van Poelgeest. Zij wordt in Nederland gezien als een autoriteit op het gebied van consumentenkrediet en wordt regelmatig geraadpleegd door overheidsorganen, banken e.d.. Zij is auteur van het boek 'Kredietverstrekking aan consumenten'. Wat zij als specialist vindt van de financiële constructie in het Parkstad project, staat in haar memo dat is bijgevoegd (zie **bijlage 2**). Trek er uw conclusies uit!

Wij zijn, gesteund door het rapport van Van Poelgeest, van mening dat de wijze waarop door de gemeentes krediet aan burgers wordt verstrekt niet voldoet aan de wettelijke regels en hebben in dat verband inmiddels een melding gedaan aan de Autoriteit Financiële Markten (AFM).

Misleidende en onjuiste informatie

Over het rendement

Ook hebben wij vastgesteld dat de burger onjuiste en misleidende informatie voorgeschoteld krijgt.

Ter illustratie hebben wij een recente willekeurige offerte uit het project Eijsden-Margraten bijgevoegd (**bijlage 3**). Hier wordt door de serviceprovider van dat project (eveneens Volta-Limburg/Essent) een aanbod aan de burger gedaan, waarbij er met onjuiste getallen wordt gerekend (de stroomprijs bij een willekeurige energieleverancier is aanzienlijk lager dan de in de berekeningen genoemde 21 Eurocent/kWh), er is geen transparantie over hoe de kosten tot stand komen, de volgens de Wet Financieel Toezicht verplichte tekst '*pas op, geld lenen kost geld*' ontbreekt, en ook het risico van het financiële product (aangeduid door het mannetje met het gewicht op z'n schouders) ontbreekt.

De verdientabellen op bladzijde 4 (berekening rendement) van deze offerte roepen 'woekerpolisachtige' associaties op en zijn misleidend. Het is immers onmogelijk om te voorspellen hoe de stroomprijs en daarmee het financieel rendement zich zal ontwikkelen de komende 15 jaar. Toch wordt deze onbetrouwbare voorspelling en onjuiste informatie aan de burger voorgeschoteld.

Wat gebeurt er als de burger over een tijdje tot de conclusie komt dat die berekeningen niet kloppen en wellicht veel te optimistisch blijken te zijn?

Burgers wordt voorgehouden dat deelname aan het project met een lening van de gemeente een winstgevendende constructie is voor de deelnemende burger, terwijl aantoonbaar is dat burgers, waarvan het dak niet geheel optimaal georiënteerd ligt, of die last hebben van schaduw van bomen, een schoorsteen of een gebouw in de buurt, zelfs verlies lijden op deelname in het project.

Hoe lang denkt u dat het duurt alvorens burgers daar zelf achter komen?

Er worden kortom te mooie rendementen aan de burger voorgespiegeld. Daarbij wordt foute informatie verstrekt (ten aanzien van de hoogte van de huidige energiebelasting) en er wordt nagelaten de burger te informeren over de fluctuerende energiebelasting (die nota bene door de overheid elk jaar opnieuw wordt vastgesteld) waardoor het rendement van de zonnepanelen aanzienlijk kan tegenvallen. Deze informatie is uiteraard voor de burger belangrijk om een goede keuze te kunnen maken over de aankoop.

Over de prijs

De misleidende informatie heeft ook betrekking op de prijs van de financiering. De door de Parkstadgemeentes berekende kosten van de financiering gaan uit van een lagere rente van de lening (1%) dan die van de duurzaamheidslening die (al jaren) wordt aangeboden door de Provincie Limburg (2,4%) en waarvan burgers gebruik van kunnen maken indien zij overgaan tot de aanschaf van zonnepanelen. Anders dan bij deze duurzaamheidslening van de Provincie, waar burgers vervolgens de vrije keus hebben om te bepalen bij welke installateur zij de zonnepanelen afnemen, geldt dat niet voor de financiering die door de Parkstadgemeentes wordt aangeboden. Hiervoor moet de burger verplicht zaken doen met Volta Limburg/Essent om voor de gemeentelijke financiering in aanmerking te komen. Zonder dat de burger/consument hierover deugdelijk wordt geïnformeerd, valt de financiering van de tot Parkstad-Limburg behorende gemeenten echter de facto veel duurder uit. De geselecteerde serviceprovider rekent namelijk bijkomende servicekosten en andere risicotoeslagen aan de burger door, die worden meegefinancierd in de lening. Ook het debiteurenrisico, dat wegens de ontbrekende BKR-toets aanzienlijk zal zijn, is een dergelijke kostenverhogende factor.

Over de doelstelling

De doelstelling van de gemeentelijke zonnepaneelprojecten, dus ook in Parkstad-Limburg, is het verduurzamen (CO₂-neutraal maken) van de openbare straatverlichting. Dat gaat ons als zonnepanelenspecialisten totaal boven de pet!

Een burger die zonnepanelen aanschaft, zal zijn eigen opgewekte duurzame energie te allen tijde voor 100% zelf gebruiken, dankzij de salderingswetgeving. De enige verduurzaming die plaatsvindt, is het energieverbruik van de deelnemende burgers. Een burger zal nooit of te nimmer meer zonnepanelen aanschaffen, dan hij voor eigen gebruik nodig heeft (waarom zou hij/zij dat immers doen?). Per saldo blijft er geen enkele kWh aan duurzaam opgewekte elektriciteit over, die op welke manier dan ook ten goede komt aan de openbare straatverlichting binnen de gemeente. Het kan niet alleen technisch niet, maar ook op papier niet.

Wij begrijpen dan ook totaal niet wat de relatie is tussen de verduurzaming van de openbare straatverlichting en de zonnepanelen die door de burgers worden aangeschaft in het kader van het project. Parkstad-Limburg heeft het zonnepanelenproject aanbesteed met de ambitie om de openbare verlichting te verduurzamen door deze CO₂-neutraal te maken. Maar hoe dan?

Parkstad-Limburg presenteert het project aan de burgers (consumenten) derhalve met de pretentie, dat met de uitvoering van het zonnepanelenproject de consument niet alleen een beter energielabel krijgt, maar dat daarnaast ook de CO₂-neutrale openbare straatverlichting kan worden gerealiseerd. Dit is een onterechte en misleidende claim.

Door het zonnepanelentraject zo te presenteren als Parkstad-Limburg doet, bedient Parkstad-Limburg zich van oneerlijke handelspraktijken die in strijd is met de Wet Oneerlijke Handelspraktijken. In dit verband hebben wij een tweede melding bij het AFM gedaan.

III Het belang van de gemeente?

Het zonnepanelenproject van Parkstad-Limburg schiet aan haar doel voorbij. Lokale ondernemingen komen in de knel en aan de burgers wordt een onhaalbaar verduurzamingsideaal voorgespiegeld (duurzame straatverlichting én een hoger energielabel) en bovendien onrealistische rendementen. De terugverdientijd van het project is voor de burger aanzienlijk langer dan de aanschaf bij een andere leverancier dan de geselecteerde serviceprovider, eventueel met een lening van bijvoorbeeld de Provincie Limburg of een groenfinanciering van een bank. Door de ontbrekende BKR toets lopen kwetsbare burgers bovendien financiële risico's. Tenslotte lijkt de uitvoering van het project in strijd te zijn met verschillende wettelijke bepalingen.

Een dreigend bijkomend effect is dat door het Parkstadproject het imago van zonnepanelen onherstelbare schade wordt toegebracht. De zogenaamde terugverdientijd blijkt immers aanzienlijk langer te zijn dan in de branche gebruikelijk is (tot 2 maal zo lang). Natuurlijk heeft niet iedereen eigen middelen en geld lenen kost nu eenmaal geld, echter binnen het Parkstad project worden naar verwachting aanzienlijke extra 'servicekosten' aan de burger in rekening gebracht (voor onder andere een dure 24-uurs servicedienst, onnodige onderhoudsprogramma's, en allerlei onduidelijke administratiekosten), waardoor het rendement op de investering ronduit slecht wordt. Burgers kunnen hierdoor over een tijdje tot de conclusie komen dat 'zonnepanelen zich niet lonen'. Daarmee wordt het imago van zonnepanelen beschadigd en wordt juist het tegenovergestelde bereikt van het doel om meer burgers aan zonnepanelen te helpen!

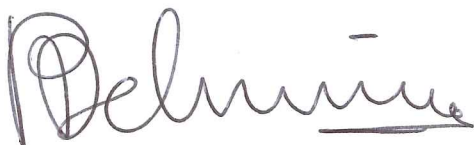
En waarvoor?

Dit Parkstadproject dient geen enkel belang: niet van de lokale ondernemingen, niet van de burger en (dus) uiteindelijk ook niet van de gemeente. En dat terwijl er prima alternatieven voorhanden zijn om de energietransitie een stap dichterbij te brengen, zonder dat dit de lokale solarbranche beschadigt en die zelfs gunstiger zijn voor de burger. Dit zou ook door uw gemeente onderzocht moeten worden, voordat u uw handtekening zet onder een project waarvan de voordelen niet opwegen tegen de aanzienlijke nadelen en risico's. Veel deelnemende burgers aan het project alleen betekent nog geen succes!

Wij zijn graag bereid tot een gesprek over onze hiervoor genoemde zorgen en bezwaren.

Met vriendelijke groet,

Mede namens de in bijlage 1 vermelde bedrijven

Peter Debije

Directeur New Energy Systems

Ben Simons

Directeur Hesi Installatietechniek